

Lausunto

12.03.2024

Asia: VN/23943/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi jätelain muuttamisesta

Lausunto

5 c § Toisessa ETA-maassa tehdyn päätöksen ja lainsäädännön tunnustaminen

-

32 § Kunnan velvollisuus järjestää jätehuolto

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten valvontataakka kasvaa lakimuutoksen myötä. Koska asuminen on kokonaisuudessaan kuntavastuullista, on jätehuoltoviranomaisen rekistereissä kaikki asunkiinteistöt, ja rekisterin hoitajana jätehuoltoviranomainen on myös pitänyt huolta, että kaikki asunkiinteistöt ovat liittyneet järjestettyyn jätehuoltoon. Muutoksen jälkeen tällaista rekisteriä ei enää ole ja jätehuoltoviranomaisen tekemä esityö asunkiinteistöjen saamiseksi jätehuollon piiriin poistuu. Käytännössä jätehuollon järjestämisen laiminlyöntien havaitseminen jää naapuri-ilmoitusten varaan, koska kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole resursseja aktiivisesti valvoa jätehuollon järjestämistä.

Muutosesityksessä ei ole myöskään huomioitu kuntavastuun piiristä poistettavien asunkiinteistöjen pakkausjätteen erilliskeräystä. Kunnat on veloitettu jäteasetuksen 18 §:llä järjestämään yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa asumisessa syntyvän lasi-, metalli-, muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteen erilliskeräys. Onko ajateltu, että kunta järjestää edelleen kuntavastuulta poistuvien asunkiinteistöjen pakkausjätekeräyksen vai siirtyykö keräys tuottajayhteisön itsensä järjestettäväksi. Erilliskeräyksen järjestämisen valvominen tuo myös lisätyötä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, johon ei ole osoittaa resursseja.

Jos Jätelain 32.1 §:n 1 kohta kaippaa selvennystä, voisi sitä selventää mainitsemalla pykälässä kunnan vastuulle kuuluviksi myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluysikössä sekä vankilassa, kasarmilla, vastaanottokeskuksessa tai muussa vastaavassa laitolasumisessa syntyvä jäte.

Ympäristökasvatuksellisesti on huolestuttavaa, jos asumisyksiöt, joissa yritetään saada lasten ja aikuisten asioita järjestykseen, kuten lastensuojelulaitosten, perheryhmäkotien, psykiatrisen palveluasumisen, ensi- ja turvakotien, päihdehuollon laitosten ja vastaanottokeskusten kaltaiset laitokset, että ne vastaavat itse kokonaan jätehuollon järjestämisestä ja siitä, että esimerkiksi pakkausjätteiden kierrätys toteutetaan edelleen lain mukaan. Tällaisissa laitoksissa asukkaille pitäisi opettaa miten kotitalouksien jätehuollon on tarkoitus toimia, sitten kun asuvat omillaan. Jos kunta järjestää jätehuollon, olisi näissäkin kohteissa kaikki vaadittavat keräysastiat, joko jätehuoltoviranomaisen kehottamina tai lopulta ympäristönsuojeluviranomaisen pakottamina. Kunnalla on myös velvoite tarjota jäteneuvontaa ja tämä palvelu poistuu samalla kyseisiltä kohteilta. Ympäristönsuojeluviranomaisella ei puolestaan ole mahdollisuutta tarjota vastaavaa neuvontapalvelua.

Jätehuolto on myös asia, jonka on havaittu jäävän hoitamatta, jos rahasta alkaa olla tiukkaa, mikä on myös mahdollista palveluasumisen yksiköille. Kunnalla on velvollisuus hoitaa jätteen tyhjennys kuntavastuullisilta kohteilta, vaikka laskut jäisivät maksamatta. Yksityinen yrittäjä irtisanoo sopimuksen jossain vaiheessa, jolloin jätteet jäävät kiinteistölle. Miten varmistetaan, ettei näin pääsisi käymään?

35 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen

-

48 § Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

-

Siirtymäsäännös

-

Muuta huomioitavaa

-

Sorjanen Aili
Seinäjoen kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen